

DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI GENERAL

**PLAN URBANISTIC GENERAL
COMUNA BREBU,
JUDEȚ CARAȘ-SEVERIN**

**ELABORATOR
S.C. ARIA 42 STUDIO S.R.L.**

**DATA
IANUARIE 2026**

FOAIE DE CAPĂT

DENUMIREA LUCRĂRII:

DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI GENERAL
AFERENT PLANULUI URBANISTIC GENERAL, COMUNA
BREBU, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

BENEFICIAR:

COMUNA BREBU
COMUNA BREBU | STR. GĂRII | NR. 21 | JUDEȚUL
CARAȘ-SEVERIN | TEL. 0255575305

PROIECT NR.:

2/2025

DATA:

IANUARIE 2026

ELABORATOR:

S.C. ARIA 42 STUDIO S.R.L.
București | Sector 2 | Strada Pictor Ștefan Luchian |
Nr. 8

INTOCMIT:

arh. urb. Timur MIHĂILESCU
urb. Ioana-Ramona ZANFIR
arh.urb. Andreea DALIMON-TUDOR
urb. Ana-Maria DURLĂ-UNGUREANU
arh. urb. Gabriela ȘOPTĂREANU
arh. Ioana VELESCU
urb. Sergiu-Mihai BANCIU-CALU
urb. peis. Ionuț-Daniel STOICA
urb. Maria Francesca ZECA

CUPRINS

A.	CONTEXTUL TERITORIAL JUDEȚEAN, REGIONAL ȘI NAȚIONAL	2
A.1.	<i>Strategii naționale cu impact asupra dezvoltării comunei.....</i>	2
B.	SINTEZA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE	8
B.1.	<i>Actualizarea suportului topografic.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
B.2.	<i>Condiții geotehnice și hidrogeologice.....</i>	8
B.3.	<i>Protecția mediului, riscuri naturale și antropice</i>	8
B.4.	<i>Tipuri de proprietate</i>	8
B.5.	<i>Infrastructura tehnico-edilitară.....</i>	12
B.6.	<i>Studiu istoric, studiu peisagistic</i>	13
B.7.	<i>Analiza factorilor interesați.....</i>	15
B.8.	<i>Evoluția activităților economice</i>	17
B.9.	<i>Evoluția socio-demografică.....</i>	19
B.10.	<i>Impactul schimbărilor climatice</i>	20
C.	ANALIZA SWOT.....	22
D.	SINTEZA.....	25
E.	DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI PRIORITĂȚI PE DOMENII SPECIFICE	Error! Bookmark not defined.
E.1.	<i>DIAGNOSTIC PROSPECTIV.....</i>	28
E.2.	<i>Obiective specifice.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
F.	DIAGNOSTIC GENERAL ȘI IF NOT.....	26
F.1.	<i>Diagnostic general</i>	26
F.2.	<i>If not.....</i>	30
G.	CONCLUZII	30

•

A. CONTEXTUL TERITORIAL JUDEȚEAN, REGIONAL ȘI NAȚIONAL

A.1. Strategii naționale cu impact asupra dezvoltării comunei

Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR) reprezintă un instrument care poate contribui la asigurarea unei bune guvernante oferind suportul pentru realizarea unui proces de decizie fundamentat și care orientează procesele de amenajare a teritoriului și urbanism la nivel național, oferind cadrul strategic pentru dezvoltarea localităților în orizontul de timp 2035. Conform prevederilor legale, SDTR fundamentează strategiile regionale, județene și locale, inclusiv documentațiile de urbanism de tip PUG, asigurând integrarea coerentă a politicilor sectoriale în teritoriile specifice fiecărei comunități.

Strategia promovează o viziune teritorială unitară, bazată pe conectivitate, echitate teritorială, valorificarea potențialului local și protejarea patrimoniului natural și cultural. Principiile directe relevante pentru comuna Brebu includ dezvoltarea solidară urban-rural, consolidarea rețelei de localități, protejarea identității teritoriale și valorificarea resurselor locale specifice zonelor rurale din România.

În raport cu structura și provocările comunei Brebu, strategia stabilește mai multe direcții cu impact direct:

- Dezvoltarea infrastructurii de conectivitate (OG1)
- OG. 1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband.
- Creșterea calității vieții în mediul rural (OG2)
- OG. 2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;
- Consolidarea rolului localităților rurale (OS 3.3)
- OS 3.3 Consolidarea rolului localităților rurale cu potențial de polarizare în scopul asigurării unei accesibilități crescute a populației rurale la servicii de interes general.
- Sprijinirea dezvoltării axelor teritoriale (OS 3.4)
- OS 3.4 Sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritoriale
- Dezvoltarea rurală integrată
- Incluziune socială și acces la servicii
- Protejarea patrimoniului natural și identitar (OG4)
- OG 4 Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială

Poziționarea comunei Brebu în nordul județului Caraș-Severin, în proximitatea municipiilor Reșița și Caransebeș, îi oferă un potențial important de conectare la rețelele regionale și naționale de mobilitate și dezvoltare. Accesul relativ apropiat la infrastructura majoră de transport constituie un avantaj pentru creșterea accesibilității, modernizarea rețelelor rutiere locale și atragerea investițiilor.

În acest context, direcțiile promovate de SDTR susțin necesitatea dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare, a serviciilor publice și a spațiilor publice de calitate, în special într-o comună unde accesul la servicii medicale, educaționale și sociale este limitat. Consolidarea acestor funcțiuni este esențială pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și reducerea dependenței față de centrele urbane din proximitate.

Strategia evidențiază, de asemenea, rolul localităților rurale în cadrul unor sisteme teritoriale coerente, promovând cooperarea intercomunală și conectarea zonelor rurale la rețele economice și turistice. Pentru comuna Brebu, cu potențial agricol și peisagistic, aceste orientări susțin dezvoltarea echilibrată, valorificarea resurselor locale și consolidarea identității rurale, în paralel cu protejarea peisajului și a patrimoniului natural și cultural.

1.1.1. Planul de Dezvoltare Regională Vest 2021-2027

Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2021–2027 (PDR Vest) constituie principalul document de orientare strategică la nivel regional, fundamentând prioritățile de investiții pentru perioada de programare și asigurând corelarea dezvoltării locale cu politicile europene și naționale. Documentul este aliniat Obiectivelor de Politică ale UE 2021–2027, Agendei 2030 și Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României, stabilind direcții integrate pentru susținerea coeziunii sociale, modernizarea infrastructurii și valorificarea potențialului teritorial al regiunii.

Accesibilitate – Pilonul 3 (PDR Vest)

PDR Vest pune accent pe îmbunătățirea mobilității regionale, modernizarea rețelelor rutiere și creșterea conectivității dintre localitățile rurale și centrele urbane. Pentru Brebu, aflată în zona de influență a municipiilor Reșița și Caransebeș, strategia subliniază necesitatea integrării în rețelele regionale majore, valorificarea proximității față de coridoarele TEN-T și consolidarea legăturilor cu infrastructura de transport națională și europeană.

Educație, Sănătate și Sisteme sociale – Pilonul 4

Documentul promovează consolidarea serviciilor publice la nivel local, creșterea accesului populației la educație, sănătate și servicii sociale și reducerea disparităților urban–rural în furnizarea dotărilor de bază. Accentul este pus pe dezvoltarea infrastructurilor care contribuie la creșterea calității vieții în comunitățile rurale, în acord cu direcțiile europene privind incluziunea socială și echitatea teritorială.

Tradiție și diversificare în mediul rural – Pilonul 7

Strategia încurajează dezvoltarea rurală inteligentă, diversificarea economiilor locale, creșterea atractivității așezărilor rurale și valorificarea resurselor naturale și culturale ca vectori ai dezvoltării locale. Pentru teritorii rurale cu patrimoniu natural sau cultural valoros, cum este și cazul comunei Brebu, PDR recomandă orientarea investițiilor către protejarea peisajului, promovarea identității locale și consolidarea relațiilor cu orașele apropiate.

Sustenabilitate prin turism și cultură – Pilonul 5

PDR Vest promovează dezvoltarea unor produse turistice integrate, bazate pe valorificarea patrimoniului cultural, a resurselor naturale și a peisajelor rurale. Această direcție strategică este relevantă pentru comunele care dispun de resurse identitare, fiind compatibilă cu obiectivele de protejare și valorificare a elementelor de patrimoniu local, inclusiv monumente istorice și situri naturale.

Integrarea în sistemul regional și în obiectivele de politică europeană

Documentul reflectă integrarea cu OP3 (mobilitate și conectivitate), OP4 (acces la servicii) și OP5 (dezvoltare locală sustenabilă) prevăzute de Politica de Coeziune 2021–2027, ceea ce constituie o bază solidă pentru orientarea investițiilor în mediul rural și pentru consolidarea teritoriilor slab conectate sau insuficient echipate din punct de vedere al serviciilor publice.

Concluzie

Planul de Dezvoltare Regională Vest 2021–2027 oferă cadrul strategic prin care comuna Brebu își poate valorifica poziția teritorială într-un sistem regional de mobilitate și servicii aflat în consolidare. Proximitatea față de municipiul Caransebeș, nod de importanță regională, amplifică potențialul comunei prin accesul indirect la principalele axe de transport rutier și feroviar integrate în rețeaua europeană TEN-T IV. În acest context, Brebu beneficiază de apropierea față de axa rutieră și feroviară est–vest asociată Coridorului IV paneuropean (E70 și magistrala CF900) și , care asigură legătura dintre vestul României și sudul țării.

Această poziționare favorizează integrarea comunei în fluxurile de mobilitate zilnică, în special în relația cu centrele urbane Reșița și Caransebeș, facilitând accesul populației la servicii educaționale, medicale și administrative de rang superior. În același timp, conectivitatea regională susține dezvoltarea economică locală prin îmbunătățirea accesului la piețe, forță de muncă și infrastructuri logistice, reducând izolarea specifică mediului rural. Din perspectiva PDR Vest, rolul rețelelor secundare și terțiare devine esențial, acestea funcționând ca trasee de colectare și distribuție care leagă localitățile rurale, precum Brebu, de axele majore de transport național și european.

În mod complementar, această accesibilitate sporită creează premise favorabile pentru dezvoltarea turismului și pentru valorificarea resurselor naturale și culturale locale, prin integrarea în trasee tematice regionale și în circuite turistice mai ample, conectate la zonele montane ale Banatului și la polii urbani din regiune. Astfel, Brebu nu este privită ca un teritoriu marginal, ci ca parte a unui sistem regional policentric, în care mobilitatea, accesul la servicii și valorificarea identității locale se susțin reciproc. În acest sens, direcțiile strategice ale PDR Vest consolidează premisele unei dezvoltări echilibrate, bazate pe conectivitate funcțională, coeziune teritorială și integrare durabilă în structurile regionale și europene.

1.1.2. Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Caraș-Severin 2022–2027

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Caraș-Severin pentru perioada 2022–2027 stabilește direcțiile majore de dezvoltare teritorială la nivel județean și oferă cadrul strategic în care se încadrează și procesul de planificare urbanistică al comunei Brebu. Documentul urmărește creșterea coeziunii teritoriale, îmbunătățirea conectivității regionale și consolidarea capacității administrative, în conformitate cu obiectivele europene și cu prioritățile PDR Vest 2021–2027 .

- Îmbunătățirea conectivității teritoriale (Obiectiv strategic 2)

Strategia județeană acordă un rol central conectivității rutiere și feroviare, valorificând avantajul regional al celor două coridoare TEN-T care traversează regiunea Vest. Documentul subliniază necesitatea integrării localităților rurale în rețelele regionale de transport și modernizarea legăturilor cu centrele urbane din județ, cu accent pe conexiunile cu municipiul Caransebeș, situat direct pe culoarul european E70 (TEN-T) .

- Creșterea coeziunii teritoriale și dezvoltare rurală echilibrată (Obiectiv strategic 1)

Strategia județeană urmărește dezvoltarea teritorială echilibrată, reducerea disparităților urban-rural și stimularea planificării integrate la nivelul localităților rurale. Sunt promovate: corelarea instrumentelor de planificare (PATJ, PUG-uri) pentru asigurarea unei dezvoltări coerente; îmbunătățirea utilităților edilitare și a infrastructurilor de bază la nivelul tuturor comunităților rurale; stimularea cooperării intercomunitare și a dezvoltării echilibrate la nivelul UAT-urilor .

- Creșterea calității vieții și accesului la servicii

Strategia subliniază importanța îmbunătățirii serviciilor publice la nivelul comunităților, în special în zonele rurale. Printre obiectivele urmărite se regăsesc: modernizarea infrastructurii de sănătate și extinderea accesului la servicii medicale; consolidarea infrastructurii educaționale; asigurarea unor dotări publice care să contribuie la calitatea vieții și reziliența comunităților rurale .

- Valorificarea patrimoniului natural și cultural; dezvoltarea turismului

Caraș-Severin dispune de un potențial turistic important, bazat pe resurse naturale, culturale și istorice. Strategia promovează; crearea unor produse turistice durabile; protejarea patrimoniului cultural și natural; integrarea turismului în dezvoltarea economică a județului; cooperarea între localități pentru valorificarea resurselor identitare .

- Viziune județeană și direcții transversale

Strategia județeană promovează: dezvoltarea durabilă în acord cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU; creșterea capacității administrative și digitalizarea; cooperarea între sectorul public, privat și societatea civilă; consolidarea identității locale și protejarea specificului rural .

Obiectivele strategice ale documentului promovează orientarea investițiilor către consolidarea accesibilității comunei în regiunea Vest, atât rutier, cât și feroviar. Din perspectiva SDD a Județului Caraș-Severin, este recomandată corelarea prezentului PUG cu documentații superioare (PATJ). Pentru Brebu, orientările strategiei județene reprezintă cadrul de referință pentru îmbunătățirea serviciilor publice și pentru asigurarea unei dezvoltări echilibrate între localitățile componente.

Prezența în comuna Brebu a celor **două monumente istorice**, a celor **zece situri arheologice RAN** și a **ariei naturale protejate de la Apadia** conferă relevanță directă acestor direcții, justificând integrarea patrimoniului în viziunea locală de dezvoltare.

COD RAN	Denumire	Categorie	Tip	Județ	Localitate	Componen te sit	Cronologie
<u>51635.0</u> <u>1</u>	Construcție romană de tip mansio	construcți e	construcție	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	Construcție de tip mansio	Epoca romană / sec. II-III
<u>51635.1</u> <u>1</u>	Castrul roman de la Brebu	locuire	așezare militară	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	Castru, Așezare civilă	Epoca romană / Secolul al II-lea p. Chr.
<u>51635.0</u> <u>6</u>	Movile medievale la Brebu - Cozlar, La Brazi"	locuire	așezare	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	Movilă	Epoca medievală
<u>51635.0</u> <u>1</u>	Movilele de epocă necunoscut ă de la Valeadeni - Gomile.	descoperir e funerară	tumul	Caraș-Severin	Valeadeni, com. Brebu	movile	Neprecizată
<u>51635.0</u> <u>8</u>	Mănăstirea ortodoxă de la Brebu	structură de cult	mănăstire	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	Mănăstire	Necunoscut ă
<u>51635.0</u> <u>4</u>	Zgură de fier descoperită la Brebu - Cărpiniș"	descoperir e izolată	artefact	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	-	Neprecizată
<u>51635.0</u> <u>5</u>	Așezarea daco-romană de la Brebu.	locuire	așezare	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	Așezare	Latène

<u>51635.0</u> <u>7</u>	Așezarea medievală de la Brebu-Pustiniș	locuire	așezare	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	Așezare	Epoca medievală / sec. VIII - X
<u>51635.0</u> <u>2</u>	Mormântul de incinerare de la Brebu.	descoperire funerară	mormânt	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	Mormânt de incinerare	Hallstatt / sec. V î. Chr.
<u>51635.0</u> <u>3</u>	Obiecte din fier descoperite la Brebu - Câmpia Laiului"	descoperire izolată	depozit	Caraș-Severin	Brebu, com. Brebu	-	Neprecizată / neprecizată

Tabel 1 Lista siturilor arheologice conform Repertoriului Arheologic Național (RAN)

IMOBILE INCLUSE ÎN LISTA MONUMENTELOR ISTORICE 2015				
Nr. Crt.	COD LMI	DENUMIRE	Localitate	Datare
61.	CS-I-s-B-10794	Construcție romană de tip mansio	sat BREBU, com. BREBU	sec. II-III p. Chr., Epoca romană
512.	CS-II-m-B-11048	Biserica „Înălțarea Domnului”	sat BREBU, com. BREBU	1791

Tabel 2 Lista monumentelor istorice incluse în Lista Monumentelor Istorice (LMI)

Arie naturală protejată de interes național	Cod
Locul fosilifer de la Apadia	RONPA0331

Tabel 3 Lista Ariilor Naturale Protejate

Concluzie

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Caraș-Severin 2022–2027 oferă o viziune integrată asupra dezvoltării teritoriale, centrată pe conectivitate, calitatea vieții, patrimoniu, cooperare și

dezvoltare durabilă. Pentru comuna Brebu, documentul reprezintă un reper strategic esențial, orientând direcțiile de modernizare, integrare regională și valorificare a resurselor locale în cadrul elaborării PUG.

B. SINTEZA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE

B.1. Condiții geotehnice și hidrogeologice

Conform studiului de fundamentare privind condițiile geotehnice și hidrogeologice, la nivelul teritoriului administrativ al comunei Brebu se evidențiază existența unor condiții variabile de fundare, fiind identificate zone cu potențial de instabilitate a versanților și areale expuse fenomenelor de inundabilitate.

Pe baza concluziilor studiului, se stabilesc zone improprii pentru construire, determinate de condiții geotehnice nefavorabile, prezența fenomenelor de alunecare de teren, precum și de influența apelor de suprafață sau subterane. Delimitarea acestor zone se realizează în corelare cu planșele de zonare geotehnică și cu hărțile de probabilitate a producerii fenomenelor de instabilitate.

Totodată, se precizează că zonele improprii pentru construire pot deveni construibile sau condiționat construibile numai în urma elaborării unor studii geotehnice detaliate, care să includă analiza stabilității terenului la încărcările suplimentare generate de construcții, precum și stabilirea măsurilor tehnice necesare. Acestea vor fi urmate de realizarea lucrărilor de stabilizare și amenajare a terenului, conform soluțiilor propuse.

În vederea reducerii riscurilor și asigurării unor condiții adecvate de construire, studiul recomandă:

- corelarea dezvoltării urbanistice și a stabilirii limitelor intravilanului cu zonarea geotehnică;
- fundamentarea fiecărei investiții pe baza unui studiu geotehnic specific, conform legislației în vigoare;
- asigurarea drenajului și evacuării controlate a apelor pluviale;
- limitarea intervențiilor agresive asupra terenului în zonele cu potențial de instabilitate;
- respectarea zonelor de protecție ale cursurilor de apă și realizarea lucrărilor necesare pentru diminuarea riscului de inundabilitate.

De asemenea, sunt identificate și riscuri antropice asociate unor utilizări ale terenului (depozitări necontrolate de deșeuri, exploatare agricolă intensivă, prezența infrastructurilor energetice), pentru care se impune instituirea unor măsuri de protecție și control al utilizării terenurilor.

Se menționează că documentația geotehnică elaborată la nivel de PUG are caracter orientativ, fiind necesară întocmirea unor studii geotehnice detaliate pentru fiecare investiție în parte, în conformitate cu normativul NP 074-2022.

B.2. Protecția mediului, riscuri naturale și antropice

Conform studiului de fundamentare privind protecția mediului, riscurile naturale și antropice, la nivelul teritoriului administrativ al comunei Brebu calitatea factorilor de mediu este apreciată ca fiind, în general, bună, în absența unor surse majore de poluare. Cu toate acestea, au fost identificate o serie de disfuncționalități și factori de risc care pot afecta calitatea mediului și siguranța populației.

În ceea ce privește factorul de mediu apă, principalele riscuri sunt generate de lipsa sistemelor de canalizare în unele sate componente și evacuarea apelor uzate neepurate, ceea ce poate conduce

la contaminarea apelor de suprafață și subterane, precum și la apariția fenomenelor de inundabilitate în condiții climatice extreme.

În ceea ce privește solul, au fost identificate riscuri asociate utilizării necorespunzătoare a îngrășămintelor, gestionării defectuoase a deșeurilor și infiltrațiilor provenite din gospodării, cu potențial de degradare a calității acestuia.

Pentru factorul de mediu aer, deși nu există surse industriale semnificative, se evidențiază emisii locale provenite din traficul rutier pe drumuri neasfaltate, activități agricole și utilizarea combustibililor solizi pentru încălzire.

De asemenea, studiul evidențiază existența unor riscuri naturale, în special fenomene de inundabilitate și instabilitate a terenurilor, care impun restricții privind utilizarea terenurilor și necesitatea adoptării unor măsuri de prevenire și protecție.

În ceea ce privește riscurile antropice, sunt identificate disfuncționalități legate de gestionarea deșeurilor, lipsa infrastructurii edilitare complete și utilizarea inefficientă a resurselor, care pot genera efecte cumulative asupra mediului.

Totodată, se menționează prezența în teritoriu a unei arii naturale protejate de interes național, precum și proximitatea unor situri Natura 2000, aspect ce impune respectarea reglementărilor specifice și parcurgerea procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului pentru investițiile propuse.

Pe baza concluziilor studiului, se stabilesc ca priorități principale: dezvoltarea infrastructurii de canalizare și alimentare cu apă, reducerea poluării generate de activitățile gospodărești și agricole, prevenirea riscurilor naturale, precum și protejarea cadrului natural și a biodiversității.

B.3. Tipuri de proprietate

Conform studiului de fundamentare privind tipurile de proprietate și regimul juridic al terenurilor, la nivelul teritoriului administrativ al comunei Brebu se evidențiază existența unor disfuncționalități generate în principal de lipsa înregistrării cadastrale unitare și de neactualizarea evidențelor de proprietate.

Analiza situației existente indică prezența unor terenuri cu regim juridic incert sau neidentificat, precum și neconcordanțe între situația din teren și evidențele cadastrale și de carte funciară. Totodată, sunt semnalate situații juridice neclare privind delimitarea proprietăților publice și private, precum și necesitatea actualizării inventarelor bunurilor aparținând domeniului public și privat al UAT.

În ceea ce privește gestionarea fondului de teren, se constată lipsa unei abordări integrate în ceea ce privește prioritizarea investițiilor pentru dotările de interes public, în corelare cu resursele de teren disponibile. De asemenea, deficitul de spații publice amenajate și de echipamente sociale și medicale evidențiază o utilizare insuficient planificată a terenurilor aflate în proprietatea autorității locale.

Pe baza concluziilor studiului, se stabilesc ca direcții principale de intervenție:

- clarificarea regimului juridic al terenurilor prin actualizarea cadastrului sistematic și a evidențelor de carte funciară;
- actualizarea și completarea inventarelor bunurilor din domeniul public și privat al UAT;

- corelarea dezvoltării urbanistice cu disponibilitatea terenurilor pentru dotări publice și spații verzi;
- promovarea unor mecanisme de circulație juridică a terenurilor (transferuri, achiziții, parteneriate) pentru realizarea obiectivelor de interes public;
- integrarea rezervelor de teren pentru dotări și spații publice în documentațiile de urbanism, în special în cadrul dezvoltărilor de tip parcelare.

Se evidențiază necesitatea implementării unui sistem cadastral unitar și actualizat, ca suport esențial pentru planificarea teritorială și pentru fundamentarea deciziilor de dezvoltare la nivel local.

Analizând situația juridică a terenurilor și a dotărilor de utilitate publică din comuna Brebu, se constată existența unor disfuncționalități generate, în principal, de lipsa înregistrării cadastrale unitare și de neactualizarea evidențelor de proprietate. În multe cazuri, există terenuri care prezintă regim juridic incert sau neidentificat.

Principalele disfuncționalități identificate sunt:

- Situații juridice neclare privind limitele unor proprietăți publice și private, precum și necesitatea actualizării cadastrului sistematic și a inventarului de bunuri din domeniul privat public a UAT-ului.
- Lipsa documentației de urbanism PUG sau actualizarea acestuia în conformitate cu legislația în vigoare, ceea ce creează neconcordanțe între reglementările existente și realitatea funcțională.
- Lipsa unei prioritizări a investițiilor pentru dotările de interes general (creșă, spații verzi, terenuri de sport, parcări) în raport cu resursele limitate de teren aflate în proprietatea UAT-ului.
- Lipsa spațiilor publice amenajate pentru recreere, socializare și activități comunitare, în special în zonele rezidențiale noi;
- Insuficiența echipamentelor publice sociale și medicale, ce determină deplasări frecvente către municipiile Reșița și Caransebeș pentru servicii de bază;
- Lipsa sistematizării cadastrale unitare - Lipsa unei actualizări coerente a bazei cadastrale, precum și apariția neconcordanțelor între datele reale din teren și cele înregistrate oficial creează blocaje în planificarea și dezvoltarea urbană.

În concluzie: Aceste disfuncționalități indică necesitatea unei actualizări cadastrale sistematice și juridice complete, corelate cu o strategie de dezvoltare urbană care să prioritizeze dotările publice, infrastructura pietonală și spațiile verzi, precum și o mai bună gestionare a domeniului public al orașului Brebu.

Prioritățile de intervenție:

DISFUNCȚIONALITĂȚI	PROPUNERI
Situații juridice neclare și lipsa actualizării cărților funciare pentru terenurile din domeniul public și a inventarului de bunuri ale UAT-ului	Circulația juridică a terenurilor din proprietatea privată a UAT către proprietatea publică, achiziționarea de terenuri pentru proiectele viitoare inițiate de autoritatea locală sau încheierea de parteneriate public-privat. Actualizarea inventarelor de bunuri din domeniul privat și domeniu public a UAT-ului cu noua situație din teritoriu.
Lipsa documentației de urbanism PUG sau actualizarea acestuia în conformitate cu legislația în vigoare, ceea ce creează neconcordanțe între reglementările existente și realitatea funcțională	Actualizarea documentației PUG în conformitate cu legislația în vigoare și respectarea termenului de valabilitate a acestuia.
Lipsa unei prioritizări a investițiilor pentru dotările de interes general și lipsa unei planificări integrate în cadrul PUZ-urilor de parcelare inițiat de UAT.	Pentru viitoarele proiecte care au în vedere lotizări se recomandă abordarea zonelor mixte sau rezervarea unor suprafețe pentru dotări publice, corelate cu dinamica de dezvoltare a zonei parcelate, astfel încât extinderea localității să fie sustenabilă și funcțională social.
Lipsa spațiilor publice amenajate pentru recreere, socializare și activități comunitare, în special în zonele rezidențiale noi;	Identificarea și amenajarea de terenuri disponibile în interiorul localității pentru parcuri, locuri de joacă și zone de recreere; valorificarea malurilor cursurilor de apă prin proiecte de promenadă și piste pentru biciclete.
Stare necorespunzătoare a infrastructurii rutiere și pietonale	Reabilitarea și modernizarea drumurilor locale și a trotuarelor; amenajarea acceselor și a parcărilor publice; integrarea infrastructurii pietonale în proiectele de mobilitate urbană.
Lipsa echipamentelor publice sociale și medicale	Amenajarea unei creșe și modernizarea dispensarului existent; parteneriate cu sectorul privat pentru servicii medicale și sociale complementare.
Lipsa sistematizării cadastrale unitare - Lipsa unei actualizări coerente a bazei cadastrale, precum și apariția neconcordanțelor între datele reale din teren și cele înregistrate oficial creează blocaje în planificarea și dezvoltarea urbană.	Accelerarea procesului de cadastrare sistematică sau elaborarea procesului de achiziție a acestui serviciu.

B.4. Infrastructura tehnico-edilitară

La nivelul comunei Brebu se constată o serie de disfuncționalități privind infrastructura tehnico-edilitară și serviciile de bază, care influențează negativ dezvoltarea economico-socială și calitatea vieții populației. Gradul de echipare este neuniform între satele componente, iar infrastructura existentă este, în mare parte, incompletă sau insuficient adaptată nevoilor actuale. Lipsa sau acoperirea parțială a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, în special în satele Apadia și Valeadeni, determină utilizarea unor soluții individuale neconforme din punct de vedere igienico-sanitar și generează presiuni asupra mediului. Starea infrastructurii rutiere și lipsa unor amenajări adecvate pentru circulația pietonală limitează accesibilitatea internă și condițiile de mobilitate, iar dotările edilitare existente nu susțin în mod eficient activitățile economice locale. Aceste disfuncționalități contribuie la menținerea unui nivel scăzut de confort, la accentuarea dezechilibrelor teritoriale și la reducerea atractivității comunei Brebu pentru populația activă și pentru potențiale investiții.

În concluzie: Dezvoltarea durabilă a comunei Brebu este strâns legată de modernizarea și extinderea infrastructurii tehnico-edilitare, care constituie un factor esențial pentru creșterea calității vieții, asigurarea condițiilor igienico-sanitare și protecția mediului. Investițiile în infrastructura de bază susțin activitățile economice și sociale și creează premisele necesare pentru atragerea populației și a inițiativelor locale.

Prioritățile de intervenție:

Dezvoltarea zonelor rurale este strâns legată de modernizarea infrastructurii de **alimentare cu apă și canalizare**, care are un rol esențial în creșterea calității vieții, protecția mediului și susținerea dezvoltării economico-sociale. Asigurarea unor condiții minime de confort și a normelor igienico-sanitare depinde de realizarea unor sisteme tehnico-edilitare adecvate, corelate cu strategia de dezvoltare urbanistică.

Amplasarea rețelelor trebuie realizată în funcție de condițiile geologice și hidrogeologice, riscurile naturale, accesibilitatea la infrastructura rutieră și prezența ariilor protejate. Proiectarea și execuția sistemelor de alimentare cu apă și canalizare trebuie să respecte legislația națională și europeană de mediu, fiind necesară evaluarea impactului asupra mediului.

Extinderea și reabilitarea sistemelor centralizate de apă și canalizare sunt necesare atât pentru îmbunătățirea confortului populației, cât și pentru reducerea costurilor și a impactului negativ asupra mediului asociat utilizării foselor septice și evacuării necontrolate a apelor uzate.

Dezvoltarea rețelelor de **alimentare cu energie electrică** trebuie realizată în corelare cu structura urbană, astfel încât să permită intervenții rapide în caz de avarie și acces facil din rețeaua stradală. Se recomandă utilizarea soluțiilor definitive și preponderent subterane, evitându-se bransamentele provizorii și rețelele aeriene, pentru creșterea siguranței și fiabilității sistemului.

Extinderea rețelelor electrice și realizarea de noi posturi de transformare trebuie să însoțească dezvoltarea fondului construit, iar iluminatul public să fie extins concomitent cu infrastructura rutieră și celelalte utilități, pentru evitarea avariilor și a intervențiilor ulterioare. Utilizarea sistemelor de iluminat public cu LED și panouri fotovoltaice contribuie la reducerea consumului energetic, a emisiilor de CO₂ și a impactului asupra mediului, asigurând totodată costuri reduse de exploatare și un nivel ridicat de eficiență și sustenabilitate.

Dezvoltarea **rețelelor de telecomunicații** trebuie realizată prin soluții sigure și durabile, evitându-se amplasarea cablurilor aeriene pe fațadele clădirilor sau pe stâlpii rețelelor electrice, din cauza vulnerabilității acestora la condiții climatice nefavorabile și la diverse situații de risc. Se recomandă orientarea către rețele subterane și soluții tehnice care reduc expunerea și impactul asupra mediului construit.

Proiectarea, execuția și modernizarea infrastructurii de telecomunicații trebuie realizate de specialiști autorizați și corelate cu planurile operatorilor de profil, cu acordul autorității publice locale. Orice intervenție în proximitatea instalațiilor existente este condiționată de obținerea avizelor necesare, iar înlocuirea sau abandonarea rețelelor se va face doar în situații justificate, cu respectarea reglementărilor legale, asigurând protecția terenurilor construite și agricole și continuitatea serviciilor.

Încălzirea clădirilor și prepararea apei calde se realizează prin sisteme locale individuale, utilizând o gamă variată de combustibili și surse de energie. Această situație impune implicarea administrației locale în promovarea unor soluții tehnice moderne și eficiente, care să asigure condiții adecvate de viață și muncă pentru populație.

În același timp, dezvoltarea **sistemelor de alimentare cu energie termică** trebuie orientată către creșterea eficienței energetice, diversificarea surselor și reducerea impactului asupra mediului, cu respectarea principiilor de conservare a resurselor naturale.

Înființarea unui **sistem de alimentare cu gaze naturale** este absolut necesară, fiecare locuință trebuie să aibă propriul sistem de alimentare cu energie termică utilizată pentru încălzire, prepararea apei calde, menajere, prepararea hranei și utilităților tehnologice.¹

Condițiile de expunere solară ale comunei Brebu oferă oportunități reale pentru utilizarea surselor de **energie regenerabilă**, în special prin montarea de panouri solare și fotovoltaice pe clădiri publice precum instituții administrative, școli și grădinițe. Aceste soluții pot asigura un grad ridicat de independență energetică și reducerea cheltuielilor cu energia termică și electrică.

Utilizarea panourilor solare și fotovoltaice contribuie la creșterea eficienței energetice, reducerea consumului de combustibili convenționali și limitarea impactului asupra mediului, fiind în concordanță cu obiectivele de protecție a mediului și cu politicile europene privind tranziția energetică și securitatea energetică.

B.5. Studiu istoric, studiu peisagistic

Pe teritoriul comunei au fost identificate 2 obiective înscrise în Lista Monumentelor Istorice (2015) (Biserica „Înălțarea Domnului”, cod LMI: CS-II-m-B-11048 și Construcție romană de tip mansion, cod LMI: CS-I-s-B-10794 alături de un fond construit cu valoare identitară specifică satului tradițional. Zona de protecție a monumentului istoric Biserica „Înălțarea Domnului” (cod LMI: CS-II-m-B-11048) a fost delimitată pe baza limitelor cadastrale și a relațiilor spațiale cu fondul construit învecinat. Pentru

¹ Studiu de Fundamentare privind echiparea edilitară pentru actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Brebu, județul Caraș-Severin

monumentul arheologic Construcția romană de tip mansio (cod LMI: CS-I-s-B-10794), delimitarea zonei de protecție urmează a fi realizată printr-un studiu arheologic de specialitate.

Criteriile de delimitare au urmărit integrarea fondului construit de proximitate, a perspectivelor vizuale, a tramei stradale și a valorii urbanistice a parcellarului tradițional, fără a identifica elemente de patrimoniu construit de valoare ridicată în interiorul zonei, ci menținând specificul rural și structura tradițională a așezării. Zona de protecție impune o abordare particularizată exclusiv în relație cu monumentul, prin aplicarea de măsuri de conservare care să asigure protejarea relațiilor vizuale, a coerenței peisajului și a legăturii monument–sit, fără izolarea acestuia de contextul rural existent.

Pe lângă monumentele istorice, se remarcă trei lăcașe de cult: biserica „Înălțarea Domnului” din Brebu, biserica „Sfântul Dumitru” din Apadia și biserica „Nașterea Maicii Domnului” din Valeadeni. Acestea reprezintă construcții de interes public, asupra cărora au fost realizate intervenții de reparații, modernizare și amenajare, atât la nivelul construcțiilor, cât și al incintelor aferente.

Structura și tipologia gospodăriilor tradiționale se păstrează încă la nivelul așezărilor, contribuind la menținerea caracterului arhaic și a identității locale, definită prin relația echilibrată dintre cadrul natural, antropic și antropizat. Elemente de patrimoniu vernacular, precum fântânile cu roată și lanț sau crucile cu funcție votivă și funerar-comemorativă, constituie repere identitare importante, deși o parte dintre acestea se află într-un proces de abandon sau degradare, ca urmare a introducerii sistemului centralizat de alimentare cu apă și a lipsei de întreținere.

Evoluția vetrei satelor s-a realizat gradual, aspect confirmat de documentele cartografice istorice, inclusiv de a doua ridicare militară (Harta Franciscană, 1806–1869), iar dezvoltarea localităților a fost însoțită de apariția clădirilor publice esențiale, precum școala, primăria și bisericile. Satul Apadia se remarcă printr-un grad accentuat de degradare a fondului construit, în special în cazul construcțiilor vechi și tradiționale, aflate în risc de abandon, prăbușire sau invadare de vegetație spontană. Intervențiile succesive și necorelate asupra unor clădiri și obiective de interes public au condus, în timp, la pierderea coerenței arhitecturale și a valorii simbolice a unor edificii, subliniind necesitatea unor măsuri de protecție și valorizare adecvată a patrimoniului local.

În ceea ce privește lipsa ZIR-urilor, ‘având în vedere nivelul de conservare a specificului tradițional în întreaga comună Brebu, nu se pot delimita zone de referință distincte în interiorul satelor, deoarece ansamblul rural funcționează ca un tot unitar din punct de vedere identitar și arhitectural.

Întreaga comună se remarcă printr-o valoare rurală omogenă, iar principiile de conservare și dezvoltare propuse trebuie aplicate unitar, la scara întregului teritoriu. Prin urmare, pentru comuna Brebu nu se pot constitui zone ambientale sau zone de referință (marcate printr-un U.T.R.), cu valoare istorică arhitecturală ridicată, în sistem izolat.’²

Prioritățile de intervenție:

Pentru a păstra caracterul peisajului rural al comunei Brebu, drept specific local, se recomandă dezvoltarea unor măsuri specifice în cadrul regulamentului local de urbanism, în cadrul prevederilor

² Studiu Istoric și Peisagistic de Fundamentare pentru actualizarea Planului Urbanistic General al Comunei Brebu, județul Caraș-Severin, pag 145

fiecărui U.T.R. în parte privind elementele identificate prin studiul istoric și peisagistic pentru fundamentarea Planului Urbanistic General, fiind importante următoarele aspecte:

În cazul gospodăriilor: se va păstra configurarea și amplasarea construcțiilor pe parcelă, inclusiv compoziția funcțional-spațială, atât în cazul gospodăriilor cu specific local, cât și în cazul gospodăriilor noi. Loturile sunt reprezentate de două: zona dinspre stradă, formând gospodăria propriu-zisă, și grădina, în spate, în continuarea curții. Înșiruirea lor este longitudinală (perpendiculară pe stradă), gospodăria fiind definită îndeobște de un contur relativ pătrat sau, în orice caz, compact.

În cazul construcțiilor: se vor păstra construcțiile cu specific rural, iar pentru reabilitare, se acceptă soluții de care respectă întocmai recomandările cu privire la elementele constructive specifice zonei, precum și legislația în construcții; în cazul extinderilor, se vor autoriza doar soluțiile care nu provoacă densificări și modificări spațial-configurative majore ale parcelei; în cazul inserțiilor¹⁵³ de construcții noi în perimetrul vetrei, se va permite doar realizarea unor volumetrii în concordanță cu patrimoniul existent, relaționate „pe înălțime” cu construcțiile din zonă, ce utilizează doar materiale specific tradiționale;

Se vor avea în vedere recomandările privind spațiul public și amenajări exterioare, date de fluiditatea și polivalența spațiilor - spațiul public rural trebuie să-și păstreze autenticitatea, să conserve austeritatea, simplitatea și fluiditatea. Acest specific nu trebuie distrus prin diverse amenajări urbane. Nu se acceptă proiectele tipizate, ci doar soluțiile adaptate locului.

În concluzie, aplicarea acestor măsuri în cadrul regulamentului local de urbanism contribuie esențial la protejarea și valorizarea identității rurale a comunei Brebu. Prin conservarea configurației tradiționale a gospodăriilor, menținerea caracterului construcțiilor specifice zonei și integrarea armonioasă a noilor intervenții, se asigură continuitatea peisajului existent și a valorilor locale, în concordanță cu principiile dezvoltării durabile și ale protejării patrimoniului rural.³

B.6. Analiza factorilor interesați

1. Disfuncționalități ale infrastructurii

- Starea necorespunzătoare a drumurilor și trotuarelor, multe fiind degradate sau neasfaltate, afectând siguranța și confortul deplasării pietonale.
- Lipsa pistelor pentru bicicliști și a trotuarelor continue, ceea ce limitează mobilitatea alternativă și siguranța circulației.

2. Disfuncționalități ale rețelelor edilitare

- Rețelele de utilități publice au o acoperire inegală între satele comunei.
- Alimentarea cu apă și canalizarea sunt disponibile doar în satul Brebu; în Valeadeni și Apadia gospodăriile folosesc puțuri și fose septice conform informațiilor care ne-au fost puse la dispoziție la momentul elaborării studiului.
- Lipsa rețelei de gaze naturale determină utilizarea exclusivă a lemnului și a combustibililor solizi, cu eficiență energetică scăzută și pierderi de căldură.
- Rețeaua de energie electrică este funcțională, dar apar întreruperi și fluctuații de tensiune în zonele periferice.

³ Studiu Istoric și Peisagistic de Fundamentare pentru actualizarea Planului Urbanistic General al Comunei Brebu, județul Caraș-Severin, pag 116-117

- Lipsa unui sistem de gestionare modernă a deșeurilor și a platformelor ecologice de colectare temporară.

3. Disfuncționalități sociale și demografice

- Populație stabilă, dar îmbătrânită, cu atractivitate redusă pentru tineri și o mobilitate foarte scăzută.
- Proces lent de reînnoire demografică și dependență crescută de populația vârstnică.
- Piața muncii este limitată și slab diversificată, fără locuri de muncă stabile în localitate.
- O parte importantă a populației active lucrează în Reșița și Caransebeș, ceea ce subliniază caracterul de localitate satelit.
- Lipsa serviciilor sociale și medicale adaptate nevoilor populației vârstnice.

4. Disfuncționalități privind mediul și calitatea vieții

- Nivel scăzut de curățenie a spațiilor publice și gestionare deficitară a deșeurilor.
- Lipsa spațiilor verzi amenajate și a zonelor de recreere la scară comunală.
- Trotuarele deteriorate și lipsa vegetației urbane afectează calitatea peisajului local.
- Lipsa măsurilor de eficiență energetică la nivelul gospodăriilor și pierderile de căldură semnalate de respondenți contribuie la un confort termic scăzut.
- Iluminatul public este insuficient, mai ales pe străzile secundare și periferice, afectând confortul și siguranța locuitorilor.
- Spațiile publice sunt slab amenajate, cu locuri de joacă puține și zone de agrement aproape inexistente.
- Deficiențe în sistemul de colectare a deșeurilor: frecvență inconstantă, lipsa colectării selective și prezența deșeurilor abandonate.
- Acces limitat la unele dotări de bază – servicii medicale, sociale și comerciale – în satele componente.

5. Disfuncționalități ale serviciilor publice și echipării sociale

- Lipsa unei creșe și a unui centru comunitar multifuncțional.
- Infrastructura educațională necesită modernizare și dotări adecvate.
- Serviciile medicale sunt insuficiente și greu accesibile; lipsesc cabinetele și farmaciile.
- Lipsa locurilor de joacă și a spațiilor de socializare pentru copii și tineri.
- Absența unui sistem de transport public local, ceea ce accentuează izolarea satelor.

Dependenta de autoturisme personale limitează accesibilitatea pentru persoanele fără mijloc propriu de transport.

În concluzie: Analiza evidențiază disfuncționalități majore care afectează calitatea vieții în comuna Brebu, generate de infrastructura deficitară, acoperirea inegală a rețelelor edilitare și accesul limitat la servicii publice. Lipsa mobilității alternative, utilizarea combustibililor solizi, gestionarea deficitară a deșeurilor și iluminatul public insuficient accentuează disconfortul și presiunile asupra mediului.

Pe plan social, îmbătrânirea populației, oferta redusă de locuri de muncă și dependența de centrele urbane apropiate consolidează caracterul de localitate satelit. În ansamblu, situația impune

intervenții integrate pentru modernizarea infrastructurii, îmbunătățirea serviciilor și creșterea atractivității comunei pe termen mediu și lung.

Priorități de intervenție:

Pe baza rezultatelor anchetei sociale și a disfuncționalităților identificate, principalele direcții de intervenție pentru comuna Brebu vizează domeniile esențiale ale infrastructurii, utilităților publice, serviciilor sociale și mediului.

- **modernizarea infrastructurii rutiere și pietonale**, prin reabilitarea drumurilor comunale și amenajarea trotuarelor și pistelor pentru bicicliști;
- **elaborarea unui Plan de Mobilitate al comunei**, care să fie aliniat obiectivelor stabilite la nivel județean;
- **extinderea rețelelor edilitare în raport cu noile dezvoltări ale comunelor sau extinderi ale intravilanului (sat Brebu) și promovarea la nivel local a instalațiilor individuale care**
- **utilizează energii regenerabile;**
- creșterea gradului de dotare la nivelul satelor, pentru a asigura accesul populației la servicii publice esențiale;
- **extinderea rețelelor de apă și canalizare;**
- **amenajarea spațiilor verzi și a zonelor de recreere**, precum și în **gestionarea eficientă a deșeurilor** și a curățeniei publice;
- **stimularea economiei locale și implicarea tinerilor**, prin sprijinirea inițiativelor private, a agriculturii moderne și a turismului rural.

B.7. Evoluția activităților economice

Conform „Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Brebu 2021-2027”, în ceea ce privește disfuncțiile cu privire la situația economică a comunei Brebu, menționăm următoarele:

- Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută - Aceasta limitează semnificativ randamentul activităților economice și reduce capacitatea de a concura pe piețele moderne, afectând atât costurile de producție, cât și calitatea produselor;
- Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru o creștere economică constantă, este necesară promovarea unor investiții - Lipsa capitalului local descurajează inițiativa antreprenorială și împiedică modernizarea infrastructurii economice, accentuând decalajele față de zonele mai dezvoltate;
- Absența implementării sistemului de calitate în cadrul proceselor de producție și a produselor - Această lipsă afectează în mod direct competitivitatea produselor locale, care nu pot accesa piețe exigente sau nu se pot diferenția prin standarde de performanță;
- Lipsa canalelor de colectare a produselor agricole - Aceasta conduce la o valorificare slabă a producției, cu pierderi semnificative pentru producători și o fragmentare a fluxurilor economice din sectorul agricol;
- Informarea succintă cu privire la normele europene - Deficitul de informare reduce capacitatea actorilor locali de a accesa fonduri europene, de a respecta cerințele de calitate și de a se integra în circuitele economice internaționale.

În concluzie: Comuna Brebu prezintă o structură economică dominată de agricultură, cu suprafețe agricole întinse, însă cu productivitate limitată din cauza mecanizării insuficiente și a fragmentării terenurilor. Sectorul secundar este slab reprezentat, existând doar câteva unități de producție de dimensiuni mici. Comerțul și serviciile sunt puțin dezvoltate, fiind orientate preponderent către nevoile locale. Dotările publice (educație, sănătate, cultură) la nivelul comunei sunt insuficiente pentru a putea menține o calitate a vieții la standardele județului.

Prioritățile de intervenție:

În ceea ce privește prioritățile de dezvoltare care vizează economia locală, în Strategia de Dezvoltare sunt divizate în 3 sectoare:

Agricultura și dezvoltarea rurală, ce are ca priorități de dezvoltare:

- Prin utilizarea unor tehnici specifice agricole adaptate la normele europene se urmărește dezvoltarea durabilă a agriculturii;
- Dotarea cu utilaje agricole;
- Dezvoltarea unor ferme zootehnice și puncte de prelucrare și colectare a resurselor rezultate din domeniu care vor crea creșteri la veniturile bugetului local;
- Susținerea producătorilor de a forma asociații pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;
- Crearea condițiilor necesare aplicării irigațiilor pe terenurile arabile din cadrul comunei;
- Profitabilizarea practicilor agricole pentru a facilita și productivitatea lucrării aplicate pe terenurilor agricole;

Economie, având ca priorități de dezvoltare:

- Stimularea persoanelor care nu sunt încadrate într-o activitate prin crearea unor programe de ocupare a posturilor în comuna;
- Organizarea industriei durabile care să nu deterioreze mediul;
- Economia productivă de venit la bugetul local;
- Dezvoltarea afacerilor prin crearea unor locații specifice și promovarea produselor industriale și a serviciilor pe piața internă;
- Stimularea populației în dezvoltarea afacerilor de tip turistic în zona ;
- Mărirea numărului de întreprinderi mici și mijlocii pentru a oferi populației zonei o gamă cât mai largă de produse și servicii;
- Dezvoltarea serviciilor și activităților productive din comuna de către întreprinzătorilor locali.

Turism, având ca priorități de dezvoltare:

- Susținerea acțiunilor locale prin măsuri eficiente de marketing;
- Construirea unui complex turistic și de agrement în comuna;
- Practicarea unor produse variate turistice;
- Reabilitarea și conservarea capitalului turistic;
- Crearea parteneriatului public-privat în turism;
- Dezvoltarea acțiunilor de monitorizare și control în turism;

B.8. Evoluția socio-demografică

Comuna Brebu se confruntă cu un declin demografic accentuat, determinat de spor natural negativ constant, îmbătrânirea pronunțată a populației și scăderea continuă a ponderii tinerilor. Structura pe vârste este dezechilibrată, cu o populație preponderent adultă și vârstnică, ceea ce afectează sustenabilitatea pe termen lung.

Migrația are un caracter oscilant, fără a compensa pierderile naturale, emigrarea rămânând activă mai ales în rândul populației apte de muncă. Din punct de vedere economic, gradul de ocupare formală este redus, cu un număr mic de salariați raportat la populația activă, în timp ce șomajul scăzut maschează restrângerea bazei de muncă și posibila ocupare informală. Mortalitatea ridicată indică vulnerabilități sociale și de sănătate.

În concluzie: principalele disfuncționalități sunt depopularea, îmbătrânirea accelerată, dezechilibrul între generații, emigrarea necompensată și nivelul scăzut de formalizare economică, conturând un profil local fragil, care necesită intervenții strategice corelate cu resursele și capacitatea administrativă a comunei.

Prioritățile de intervenție pentru comuna Brebu vizează stoparea declinului demografic și crearea condițiilor pentru dezvoltare durabilă, în acord cu realitățile locale și capacitatea administrativă. Sunt necesare măsuri active de susținere a natalității și a familiilor tinere, prin îmbunătățirea serviciilor educaționale și sociale, precum și stimularea revenirii tinerilor plecați.

Revitalizarea economică reprezintă o direcție esențială, prin diversificarea locurilor de muncă, sprijinirea antreprenoriatului local și adaptarea formării profesionale la cerințele pieței muncii. În paralel, valorificarea potențialului migrator poate contribui la reocuparea fondului locativ și la atragerea de noi locuitori, inclusiv din diaspora.

Combaterea îmbătrânirii demografice impune consolidarea serviciilor pentru vârstnici, iar modernizarea infrastructurii sociale, educaționale și de sănătate este necesară pentru creșterea calității vieții. Implementarea acestor măsuri depinde de întărirea capacității administrative locale, atragerea fondurilor europene și cooperarea cu alți actori instituționali.

B.9. Impactul schimbărilor climatice

La nivel local se remarcă o serie de disfuncționalități care implică schimbările climatice:

- Alternanța anilor secetoși cu cei umezi – reprezintă un efect direct al schimbărilor climatice, afectând ciclurile agricole, rezervele de apă și stabilitatea solurilor.
- Neîntreținerea pășunilor – este agravată de modificările climatice, prin scăderea capacității de regenerare naturală a vegetației și riscul crescut de degradare a solului.
- Interesul scăzut al agenților economici în protecția mediului înconjurător – contribuie la lipsa de adaptare la schimbările climatice și crește vulnerabilitatea locală.
- Colectarea neselectivă a deșeurilor, în vederea reciclării, refolosirii, recuperării sau valorificării lor – afectează capacitatea comunității de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de a gestiona eficient resursele.
- Prezența pe cursurile de apă a deșeurilor menajere – favorizează poluarea apelor, care devine mai gravă în condițiile reducerii debitelor în perioadele secetoase.
- Neutilizarea fondurilor nerambursabile pentru protejarea mediului, poluarea apelor și solului reflectă lipsa de acțiuni concrete în fața schimbărilor climatice.
- Preocuparea populației și a autorităților locale pentru conservarea mediului nu este la nivel ridicat – afectează capacitatea de adaptare la schimbările climatice.
- Educație ecologică superficială, slabă cunoaștere a normelor de mediu – reduce reziliența comunității în fața impactului schimbărilor climatice.
- Depozitarea necontrolată a deșeurilor în păduri – duce la degradarea habitatelor naturale și crește riscul incendiilor de vegetație, agravate de secetă.
- Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută – implică, de obicei, un consum mai mare de resurse și emisii mai ridicate, cu impact climatic.

În concluzie: La nivelul comunei Brebu, schimbările climatice accentuează o serie de vulnerabilități existente, cu efecte directe asupra agriculturii, resurselor de apă și calității mediului. Alternanța perioadelor secetoase cu cele umeze, neîntreținerea pășunilor și utilizarea tehnologiilor învechite contribuie la degradarea solurilor și la scăderea productivității.

Gestionarea deficitară a deșeurilor, poluarea cursurilor de apă și interesul redus pentru protecția mediului limitează capacitatea comunității de adaptare și reduc reziliența locală în fața schimbărilor climatice. În ansamblu, situația evidențiază necesitatea consolidării educației ecologice, a utilizării fondurilor nerambursabile și a implementării unor măsuri concrete de protecție a mediului și de adaptare climatică.

Prioritățile de intervenție: Propunerile formulate au ca obiectiv principal creșterea capacității de adaptare și a rezilienței comunei Brebu la efectele schimbărilor climatice, în concordanță cu Obiectivul 13 din Strategia de Dezvoltare Durabilă a României 2030 și cu politicile Uniunii Europene. Se urmărește integrarea măsurilor de adaptare și reducere a emisiilor în planificarea teritorială, dezvoltarea economică și gestionarea resurselor naturale, concomitent cu creșterea gradului de conștientizare publică.

Direcțiile majore de intervenție vizează tranziția energetică prin utilizarea surselor regenerabile, creșterea eficienței energetice și reducerea dependenței de tehnologii poluante, modernizarea

infrastructurii de apă și canalizare pentru protejarea resurselor hidrice, precum și implementarea unui sistem performant de gestionare a deșeurilor, bazat pe colectare selectivă, reciclare și principiul „plătești cât arunci”.

La nivel local și județean, măsurile propuse includ reducerea poluării aerului și apelor, extinderea spațiilor verzi, prevenirea riscurilor de inundații și alunecări de teren, conservarea mediului natural și educarea populației în domeniul protecției mediului. În ansamblu, aceste propuneri susțin dezvoltarea durabilă a comunei Brebu, prin corelarea obiectivelor climatice cu creșterea calității vieții și protejarea mediului pe termen lung.

C. ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Poziționare geografică favorabilă, aproape de municipiul Reșița (reședința de județ) - Drumuri de acces DN 58, DJ 587, DJ 608 B - Existența ariei protejate „Locul fosilifer de la Apadia” (cod 2.314, L5/2000). - Infrastructură școlară de bază prezentă în localitate. - Implementarea programelor de integrare a copiilor de etnie în unitatile invatamantului obligatoriu; - Patrimoniul construit este unul relativ bogat și cuprinde biserici, monumente, la acesta adaugându-se elementele de patrimoniu imaterial (tradiții, obiceiuri folclorice, port popular, etc.). - Fondul forestier în stare bună, neafectat de boli, uscăre sau poluare; - Nu există poluatori industriali pe teritoriul comunei; - Materii prime existente pentru industria alimentară: ciuperci, fructe de pădure, graș, porumb, etc; - Comuna Brebu este amplasată într-o zonă geografică deosebită, beneficiind de peisaje unice; inclusiv de zone protejate, și de resurse naturale semnificative; - Zona intravilanului nu prezintă un potențial de risc cu privire la fenomenele de inundabilitate - Existența unui mediu înconjurător nepoluat; - Potențial pentru dezvoltarea turismului rural - Infrastructuralitatea extrem de redusă în comună;	- Infrastructură rutieră locală degradată și rețea edilitară insuficient modernizată. - Disfuncționalitățile majore ale infrastructurii edilitare generează riscuri pentru mediu și sănătatea populației - Servicii publice limitate și resurse financiare reduse la nivel local. - Nivel scăzut de atractivitate pentru investitori. - Îmbătrânirea populației și migrația tinerilor către zone urbane. - Lipsa locurilor de muncă în localitate. - Gestionarea deficitară a deșeurilor la nivel local, cu impact negativ asupra calității mediului și a imaginii comunei. - Neutilizarea fondurilor nerambursabile (datorită dificultăților de accesare) pentru dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului, poluarea apelor și solului; - Lipsa titlurilor de proprietate eliberate proprietarilor de terenuri persoane fizice pentru a facilita schimburile, vânzările, înființarea de asociații agricole; - Lipsa înregistrării cadastrale unitare și de neactualizarea evidențelor de proprietate - Inexistența sectorului de prelucrare a produselor animaliere; - Inexistența accesării finanțării - de proiecte prin FEADR: Măsură 121 – Modernizarea exploatațiilor agricole s.a.; - Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru susținerea/promovarea unor investiții; - Preocuparea populației și a autorităților locale pentru conservarea mediului nu este la nivel ridicat; - Insuficiența unor activități - de agrement atractive; - Creșterea ratei șomajului; - Migrarea persoanelor tinere spre

	• mediul urban si strainatate, mai cu seama a celor cu pregatire profesionala inalta; • Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate si eficienta economica scazuta;
Oportunități	Amenințări
• Proximitatea față de Reșița, care poate genera fluxuri economice și locuri de muncă prin navetism. • Posibilitatea de accesare a fondurilor europene și guvernamentale pentru modernizarea infrastructurii și dezvoltare locală. • Dezvoltarea de parteneriate intercomunitare pentru servicii și infrastructuri comune. • Valorificarea potențialului turistic prin promovarea patrimoniului natural și cultural. • Accesarea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurala si Fondului European pentru Pescuit pentru proiectele de investitii realizate dupa 1 ianuarie 2007, pentru finantarea agriculturii si dezvoltarii rurale si pisciculturii; • Existenta Planului National Strategic pentru Dezvoltare Rurala; • Sprijinul oferit de Oficiul Judeteană pentru Consultanta Agricola din judetul Caras Severin cu privire la accesarea fondurilor europene.	• Scăderea continuă a populației prin emigrație și natalitate redusă. • Schimbări climatice ce pot afecta agricultura și mediul natural. • Competitivitate redusă în atragerea de investiții față de alte comune periurbane din zonă. • Dependența de deciziile administrative și economice de la nivel județean și regional. • Odata cu intrarea in UE a crescut si numarul de concurenti pentru produsele agroalimentare; • Frecventa ridicata a perioadelor secetoase in agricultura; • Promovarea insuficienta a comunei pentru cresterea numarului de turisti pe teritoriul acesteia;

• Îmbunătățirea condițiilor infrastructurii fizice și de utilități; • Modernizarea dotărilor publice (școală, grădiniță, cămin cultural) • Adaptarea formării profesionale la cerințele pieței muncii și sprijinirea antreprenoriatului local, în vederea reducerii migrației forței apte de muncă. • Posibilitatea de accesare a fondurilor europene pentru investiții în energie regenerabilă	
--	--

D. SINTEZA

Dezvoltarea comunei Brebu este marcată de o serie de vulnerabilități structurale, dar și de oportunități clare care pot redefini evoluția localității în anii următori. Teritoriul comunei funcționează în logica specifică unei așezări rurale din zona deluroasă a județului Caraș-Severin, unde presiunile demografice și infrastructurale se suprapun unui potențial natural și cultural, încă insuficient valorificat.

Din perspectiva structurii funciare și a utilizării terenurilor, predominanța folosințelor agricole și a gospodăriilor mixte determină o fragmentare a proprietății și limitează, în forma actuală, mobilizarea terenurilor pentru investiții publice sau pentru extinderi coerente. Lipsa cadastrului unitar și neconcordanțele dintre realitatea din teren și evidențele scriptice îngreunează procesul de planificare urbanistică, în timp ce extinderile anterioare realizate prin PUZ-uri nu au fost completate de dotări și infrastructuri adecvate.

Este indicat un deficit important la nivelul infrastructurii edilitare, prin studiul de fundamentare aferent. Rețelele de apă și canalizare sunt funcționale doar în satul Brebu. Lipsa transportului public local izolează satele componente, reduce accesul populației la servicii și locuri de muncă din Reșița și Caransebeș și creează dependență de automobilul privat. În paralel, situația serviciilor publice, educaționale, medicale, culturale și sociale, rămâne modestă, fără capacitatea de a susține creșterea demografică.

Pe plan economic, structura locală este dominată de o agricultură de subzistență, slab mecanizată, cu productivitate redusă și fără integrare în lanțuri de procesare și distribuție. Sectorul non-agricol este puțin reprezentat, iar comerțul și serviciile sunt orientate strict către nevoile de bază ale populației. În ciuda poziționării între două centre urbane importante, conectivitatea efectivă a comunei rămâne limitată, ceea ce împiedică valorificarea oportunităților economice regionale, inclusiv cele generate de proiectele majore de infrastructură planificate pe coridoarele TEN-T.

Studiile socio-demografice evidențiază o comună afectată de scăderea populației, îmbătrânire, migrația tinerilor și un potențial redus de regenerare naturală. Structura demografică fragilă pune presiune pe sustenabilitatea serviciilor publice și reduce disponibilitatea forței de muncă locale, consolidând riscul stagnării socio-economice.

În paralel, impactul schimbărilor climatice amplifică vulnerabilitățile teritoriale: seceta pedologică afectează producția agricolă, iar episoadele de precipitații intense generează riscuri de eroziune, scurgeri de versant și degradare a infrastructurii. Absența unor măsuri de adaptare și a infrastructurilor de protecție crește nivelul de expunere al comunității.

Cu toate acestea, analizele tehnice și SWOT-ul confirmă existența unui potențial teritorial solid. Poziționarea comunei între Reșița și Caransebeș, proximitatea față de proiectele de conectivitate regională, resursele naturale și peisagistice, patrimoniul cultural (două monumente istorice, zece situri arheologice și aria protejată „Locul fosilifer de la Apadia”) reprezintă fundamente concrete pentru dezvoltarea unui model rural diversificat, orientat către turism, economie locală și locuire de calitate.

În ansamblu, sinteza arată că dezvoltarea comunei Brebu depinde de capacitatea de a transforma vulnerabilitățile, infrastructură deficitară, economie slabă, declin demografic, în oportunități printr-un proces coerent de planificare. Modernizarea utilităților, îmbunătățirea conectivității, diversificarea economiei locale, protejarea patrimoniului și consolidarea serviciilor publice constituie direcțiile esențiale care trebuie abordate în cadrul PUG pentru a susține o dezvoltare durabilă, integrată și rezilientă.

E. DIAGNOSTIC GENERAL ȘI PROSPECTIV

E.1. Diagnostic general

5.1.1. Disfuncții

Comuna Brebu se confruntă cu un ansamblu de vulnerabilități structurale care limitează capacitatea de dezvoltare teritorială și socio-economică. Din punct de vedere demografic, localitatea prezintă o tendință de scădere a populației, amplificată de îmbătrânirea acesteia și de migrația tinerilor către centrele urbane sau în străinătate. Această evoluție afectează forța de muncă activă și reduce capacitatea comunității de a susține servicii publice adecvate. Natalitatea scăzută și atractivitatea redusă pentru familiile tinere mențin presiunea demografică negativă.

Infrastructura tehnico-edilitară prezintă deficiențe semnificative. Rețeaua de apă și canalizare este declarată funcțională doar în satul Brebu, în timp ce satele Apadia și Valeadeni, nu prezintă racorduri la rețea înregistrare. Rețeaua de gaze naturale nu există deloc în comună, însă s-ar putea racorda la rețeaua județeană existentă. În ceea ce privește infrastructura electrică, lipsa informațiilor primite de la operator nu permite o analiză completă, însă observațiile din teren și imaginile satelitare (Google Earth) confirmă prezența stâlpilor și a liniilor electrice. Toate informațiile prezentate reflectă datele disponibile până la momentul întocmirii documentului.

Mobilitatea internă este puternic afectată: în afara DN 58 și DJ 587, majoritatea străzilor comunale sunt neasfaltate, iar trotuarele lipsesc aproape complet, ceea ce reduce siguranța rutieră și accesibilitatea. În ciuda poziționării între Reșița și Caransebeș, accesul către aceste centre urbane este limitat de calitatea scăzută a infrastructurii locale și de absența transportului public intern; circulația depinde aproape exclusiv de autoturismele personale. Rețeaua feroviară existentă la nivel județean nu generează beneficii directe pentru comună.

Economia locală rămâne slab dezvoltată, fiind dominată de agricultură de mici dimensiuni, dispersată și cu productivitate redusă. Astfel, și interesul investitorilor pentru zonă este redus. „Deși comuna dispune de câteva resurse naturale și de elemente de patrimoniu cultural, în principal biserici cu valoare istorică și religioasă, incluse în lista monumentelor, potențialul turistic rămâne redus.

Accesul la servicii publice este modest. Infrastructura educațională necesită modernizări, iar situația serviciilor medicale este incertă, neexistând informații confirmate privind funcționarea unui dispensar sau cabinet medical. Serviciile de proximitate sunt slab reprezentate: un singur magazin alimentar, cămin cultural și puține dotări comunitare. Acest deficit reduce calitatea vieții și accentuează migrarea populației active.

Contextul natural și climatic generează, de asemenea, vulnerabilități: riscul de secetă pedologică afectează producția agricolă, iar fenomenele meteorologice extreme, ploi torențiale, scurgeri de apă pe versanți, alunecări de teren în zonele cu relief fragmentat, pot afecta gospodăriile și infrastructura.

Localitatea nu dispune de o documentație PUG actuală, ceea ce a generat o serie de iregularități în dezvoltarea recentă. În lipsa unui cadru de reglementare actualizat, unele investiții și intervenții au fost autorizate fără o corelare clară cu structura existentă a vetrei, cu rețelele edilitare și cu tipologia rurală specifică, conducând la incoerențe funcționale și morfologice.

În ansamblu, aceste vulnerabilități, demografice, infrastructurale, economice și de acces la servicii, reduc atractivitatea comunei Brebu și capacitatea sa de integrare în dinamica teritorială a regiunii. Este necesară o abordare strategică orientată către modernizarea infrastructurii, creșterea accesibilității, diversificarea economiei și valorificarea resurselor naturale și culturale, ca premise pentru o dezvoltare durabilă și coerentă.

5.1.2. Potențial

În ciuda disfuncționalităților existente, comuna Brebu dispune de un potențial semnificativ, care, valorificat printr-o planificare coerentă, poate susține dezvoltarea socio-economică și consolidarea rolului său în rețeaua de localități a județului Caraș-Severin.

Un prim atu îl reprezintă poziționarea geografică strategică. Situată în nordul județului, între municipiile Reșița și Caransebeș, comuna beneficiază de acces la DN 58 și DJ 587, care asigură legătura cu principalele centre urbane. Potențialul de conectivitate se amplifică prin proiectele majore de infrastructură aflate în execuție sau pregătire, în special: Drumul expres Domașnea–Caransebeș, în lucru; Drumurile de mare viteză Filiași–Drobeta Turnu Severin (Varianta 1 și Varianta 2), propuse în proximitatea coridoarelor europene; Poziționarea Caransebeșului pe două coridoare TEN-T (Coridorul IV și Coridorul IX)⁴, care conferă comunei un potențial sporit de acces la infrastructura europeană de transport.

Aceste evoluții pot genera, pe termen mediu, creșterea accesibilității și a atractivității pentru investiții.

Resursele naturale și peisagistice constituie un al doilea pilon al potențialului local. Relieful variat, pădurile întinse, cursurile de apă și existența unei arii naturale protejate (Locul fosilifer de la Apadia) creează premise solide pentru dezvoltarea turismului durabil, ecoturismului și activităților recreative. Zona oferă oportunități pentru amenajarea de trasee tematice, puncte de belvedere, spații de recreere și activități outdoor, susținând diversificarea economiei locale.

Patrimoniul cultural și istoric reprezintă un element identitar valoros. Comuna găzduiește: două monumente istorice (biserici cu valoare arhitecturală și istorică); zece situri arheologice înregistrate în RAN; elemente de arhitectură tradițională rurală; practici culturale și agricole specifice zonei. Deși importanța acestor obiective nu este suficientă pentru a genera un flux turistic semnificativ la nivel local, ele pot fi integrate într-un traseu religios sau cultural la nivel județean ori regional, alături de alte puncte de interes, contribuind astfel la vizibilitatea și atractivitatea zonei.

⁴ Conform <https://cestrin.maps.arcgis.com/>

La nivel economic, există premise pentru diversificarea activităților. Agricultură locală, deși predominant de subzistență, dispune de potențial pentru modernizare prin asociere, mecanizare și orientarea către culturi de nișă sau produse ecologice. De asemenea, existența terenurilor disponibile pentru investiții și apropierea de centre urbane funcționale oferă oportunități pentru dezvoltarea unor activități economice complementare, servicii, mici unități productive, logistică sau procesare agroalimentară.

Din punct de vedere social și instituțional, comuna beneficiază de o comunitate stabilă și o administrație locală implicată, orientată spre atragerea fondurilor europene și guvernamentale. Accesul la programe precum PNRR, POR Vest 2021–2027 și alte linii de finanțare oferă oportunități pentru modernizarea infrastructurii edilitare, digitalizare, îmbunătățirea serviciilor publice și regenerarea rurală. Colaborarea cu Consiliul Județean Caraș-Severin și instituțiile regionale poate susține dezvoltarea unor proiecte integrate la scară teritorială.

În ansamblu, comuna Brebu dispune de resurse naturale, culturale și teritoriale consistente, iar valoarea lor strategică crește prin proximitatea față de infrastructura europeană în dezvoltare. Integrarea acestora într-o strategie coerentă poate transforma vulnerabilitățile actuale în oportunități de dezvoltare, prin modernizarea infrastructurii, diversificarea economiei locale și valorificarea patrimoniului natural și cultural, consolidând pe termen lung atractivitatea și reziliența comunității.

E.2. DIAGNOSTIC PROSPECTIV

Comuna Brebu se află într-o etapă critică a evoluției sale teritoriale și socio-economice, în care deciziile de dezvoltare și modul de implementare a direcțiilor strategice vor influența semnificativ traseul viitor al localității. Evaluarea tendințelor actuale și a contextului regional indică faptul că, în lipsa unor intervenții consistente, riscul principal nu este declinul abrupt, ci stagnarea – o situație în care potențialul existent rămâne nevalorificat, iar decalajele față de zonele periurbane mai dinamice se adâncesc treptat.

Pe plan demografic, tendințele actuale arată o scădere constantă a populației și o accentuare a îmbătrânirii. Tinerii continuă să migreze spre Reșița, Caransebeș sau în afara județului, atrași de oportunități educaționale și profesionale mai bune. Oferta educațională locală se oprește la nivel gimnazial, ceea ce obligă elevii să facă naveta sau să se relocheze pentru a urma studii liceale ori profesionale. Această situație, corelată cu lipsa locurilor de muncă diversificate și bine remunerate, determină o migrație continuă a tinerilor. Astfel se reduce baza de forță de muncă activă și crește presiunea asupra serviciilor sociale, diminuând în același timp atractivitatea teritoriului pentru investitori și pentru noii rezidenți.

Infrastructura tehnico-edilitară rămâne un punct vulnerabil al comunei. Lipsa extinderii și modernizării rețelelor de apă, canalizare și gaze naturale menține diferențe majore între comuna Brebu și zonele periurbane care beneficiază de servicii edilitare moderne. Această situație limitează calitatea locuirii și reduce șansele de atragere a investițiilor private. De asemenea, infrastructura rutieră și feroviară, în lipsa unor programe de reabilitare și valorificare, continuă să genereze un grad redus de accesibilitate atât între satele componente, cât și în relația cu centrele urbane apropiate, accentuând treptat izolarea comunei în rețeaua de localități a județului.

Pe plan economic, se conturează riscul menținerii unei agriculturi, cu valoare adăugată redusă și cu un grad scăzut de integrare în lanțuri de procesare și distribuție. Lipsa unor unități locale de procesare agroalimentară sau a unor inițiative de diversificare a economiei rurale reduce competitivitatea sectorului agricol și potențialul de creare a locurilor de muncă. În consecință, baza fiscală a comunei rămâne limitată, ceea ce afectează capacitatea administrației publice locale de a investi în infrastructură și servicii publice moderne.

Resursele naturale și peisagistice, deși prezente, pădurile, cursurile de apă și ariile cu valoare ecologică, sunt insuficient valorificate. Lipsa unor politici de protecție și de promovare a utilizării durabile le face vulnerabile în fața degradării. În paralel, oportunitățile de dezvoltare turistică, bazate pe aceste resurse, rămân neexplorate, ceea ce reduce potențialul comunei de a deveni un pol de atracție pentru ecoturism, agrement sau activități educaționale legate de patrimoniul natural.

Patrimoniul cultural și istoric, reprezentat în special de bisericile de lemn și alte monumente incluse în Lista Monumentelor Istorice și RAN, se confruntă cu riscuri generate de lipsa lucrărilor de întreținere. Aceste valori identitare, dacă nu vor fi protejate și integrate într-un circuit cultural-turistic, riscă să își piardă relevanța și să afecteze coeziunea comunității.

În ceea ce privește oportunitățile de dezvoltare, comuna riscă să piardă șansa valorificării programelor de finanțare națională și europeană (PNRR, POR 2021–2027, fonduri pentru infrastructură și dezvoltare rurală). Neutilizarea acestor resurse ar limita accesul la investiții strategice în infrastructură, digitalizare, mobilitate durabilă și regenerare rurală, menținând comuna într-o stare de subdezvoltare relativă față de teritoriile învecinate.

În concluzie, diagnosticul prospectiv indică o comună cu resurse și atuuri evidente – poziționarea între Reșița și Caransebeș, cadrul natural valoros, patrimoniul cultural – dar cu riscul major al stagnării, dacă acestea nu vor fi activate printr-un proces de planificare strategică coerent și printr-o capacitate administrativă consolidată. Lipsa unor intervenții coordonate ar putea transforma Brebu într-un teritoriu marginalizat, cu atractivitate redusă pentru populația activă și pentru investitori, pierzând astfel oportunitatea de a-și valorifica potențialul economic, social și cultural.

E.3. If not

În absența unor intervenții structurale și a unei abordări integrate de dezvoltare, comuna Brebu va continua să evolueze într-un mod pasiv, limitat la menținerea infrastructurii și serviciilor existente. Rețelele de alimentare cu apă și canalizare vor rămâne concentrate exclusiv în satul Brebu, în timp ce satele Apadia și Valeadeni vor fi în continuare lipsite de utilități esențiale. Infrastructura rutieră comunală va rămâne parțial degradată, fără trotuare și fără soluții pentru mobilitate alternativă, iar lipsa unui transport public local va menține o accesibilitate redusă către Reșița și Caransebeș.

Economia locală își va păstra caracterul predominant agricol de subzistență, fără diversificare și fără atragerea investițiilor private, iar serviciile publice vor rămâne limitate, cu infrastructură educațională, culturală și medicală insuficient modernizată. Patrimoniul cultural și resursele naturale, inclusiv aria naturală protejată de la Apadia, nu vor fi valorificate în mod coerent, rămânând în afara circuitelor economice și turistice. În acest context, declinul demografic se va accentua, atractivitatea comunei va continua să scadă, iar Brebu va rămâne o localitate vulnerabilă, slab conectată și cu un rol marginal în sistemul teritorial județean.

F. CONCLUZII

Analiza integrată a studiilor de fundamentare arată că dezvoltarea comunei Brebu este marcată de un set complex de vulnerabilități structurale, dar și de un potențial teritorial semnificativ care poate constitui baza unei evoluții durabile. Declinul demografic, infrastructura tehnico-edilitară insuficientă, accesibilitatea redusă și economia locală slab diversificată reprezintă principalele elemente care limitează în prezent dinamica localității și capacitatea acesteia de a atrage investiții sau noi rezidenți.

Structura funciară agrară, fragmentată și în mare parte neclară din punct de vedere juridic, împreună cu lipsa cadastrului unitar, îngreunează mobilizarea terenurilor pentru dotări publice și investiții strategice. Situația infrastructurii, atât edilitare, cât și de mobilitate, pune presiune pe calitatea vieții și accentuează izolarea satelor componente, în special a celor lipsite de utilități de bază și acces rutier modernizat.

Pe de altă parte, comuna dispune de resurse naturale, culturale și teritoriale valoroase: peisaje cu potențial turistic, suprafețe împădurite, tradiții agro-pastorale, două monumente istorice, situri arheologice și o arie naturală protejată. Poziționarea între Reșița și Caransebeș, în proximitatea infrastructurii rutiere majore aflate în dezvoltare, oferă premise reale pentru creșterea conectivității și integrarea comunei în dinamica economică regională.

Concluziile studiului indică faptul că evoluția durabilă a comunei Brebu depinde de capacitatea administrației și a comunității de a transforma aceste resurse în avantaje concrete. Modernizarea infrastructurii edilitare, îmbunătățirea accesibilității, valorificarea patrimoniului, consolidarea serviciilor publice și diversificarea economiei locale reprezintă direcții esențiale pentru ieșirea din stagnare și pentru reducerea vulnerabilităților identificate.

În acest sens, viitorul Plan Urbanistic General devine instrumentul central pentru articularea unei viziuni coerente de dezvoltare, stabilirea priorităților investiționale și gestionarea responsabilă a fondului funciar. Numai prin corelarea reglementărilor urbanistice cu potențialul teritorial și cu nevoile

reale ale comunității, comuna Brebu poate evolua către un model rural rezilient, atractiv și sustenabil, capabil să genereze oportunități pentru locuitori și să se integreze în rețeaua teritorială a județului Caraș-Severin.